

TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU VỀ ỨNG DỤNG CHATGPT TRONG DẠY HỌC VÀ ĐÁNH GIÁ ỨNG DỤNG CHATGPT VÀO VIỆC THIẾT KẾ BÀI GIẢNG

Nguyễn Thị Tố Nga

Trường Đại học Nguyễn Tất Thành
Email: nttnga@ntt.edu.vn

Article history

Received: 04/6/2024

Accepted: 30/7/2024

Published: 15/8/2024

Keywords

Applications, ChatGPT, intelligent language models, lesson design

ABSTRACT

Currently, artificial intelligence (AI) technology is becoming one of the big trends in education. Among them, ChatGPT is being evaluated as one of the most advanced and effective teaching support tools, helping students self-study and improving teaching effectiveness. Researching the application of ChatGPT in lesson design is a hot issue that many teachers are interested in because it plays an important role in lesson design. This article reviews some research on the application of ChatGPT in teaching and evaluates the role of ChatGPT in designing teachers' lessons, supporting teachers in building lessons by creating educational content. new education and provide teachers with useful materials and advice to help them convey knowledge to learners in a scientific way. Researching works related to ChatGPT and the role of ChatGPT is necessary to discover "gaps" in research, and at the same time inherit the theoretical and practical basis of related research works.

1. Mở đầu

ChatGPT (Chat Generative Pre-trained Transformer) đã trở thành một lĩnh vực nhận được nhiều sự quan tâm trong các lĩnh vực khác nhau, và giáo dục không phải là ngoại lệ. Với khả năng xử lý ngôn ngữ tự nhiên và dữ liệu phong phú, ChatGPT có khả năng tạo ra các nội dung giáo dục phong phú, phù hợp với nhu cầu của từng cá nhân, giúp tìm kiếm thông tin và giải quyết vấn đề một cách hiệu quả. Sự ra đời của ChatGPT đang tạo ra sự đổi mới đáng kể trong lĩnh vực giáo dục. ChatGPT không chỉ đơn thuần là một công cụ hữu ích mà còn là một "đối tác" đáng tin cậy trong quá trình giảng dạy và học tập.

Trong lĩnh vực giáo dục, Chatbot - một dạng AI dựa trên mô hình ngôn ngữ tự nhiên, đã trở thành một công cụ tiềm năng để cải thiện quá trình học tập và hỗ trợ giảng dạy. ChatGPT đã chứng minh tiềm năng đáng kể để biến đổi cách thức học tập và tương tác với thông tin. Có thể thấy các công cụ điều khiển bằng AI ngày càng tinh vi và có thể truy cập được dễ dàng. Nguyễn Đức Vương và Phan Trọng Tiến (2023) lại đưa ra một số nhận định về việc sử dụng ChatGPT trong bối cảnh giảng viên, sinh viên (SV) và nhà quản lý tại cấp đại học. Các nhận định này tập trung vào những mặt tích cực của việc khai thác và sử dụng hiệu quả ứng dụng này đối với từng đối tượng công việc, tuy nhiên cũng cảnh báo về những hạn chế và lỗ hổng mà người dùng cần cảnh giác, đồng thời khuyến khích sử dụng công nghệ một cách thông minh nhằm đáp ứng tối đa nhu cầu công việc. ChatGPT hỗ trợ giải quyết nhiều vấn đề trong học tập bằng cách cung cấp cho HS, SV và giảng viên các giải pháp mới và tiện ích trong việc học tập và giảng dạy. Từ đó, có thể thấy, việc ứng dụng ChatGPT trong việc thiết kế bài giảng tại các cơ sở giáo dục, đặc biệt là các trường học là rất cần thiết.

Bài báo này tổng quan một số nghiên cứu về ứng dụng ChatGPT trong dạy học và đánh giá đúng vai trò của ChatGPT trong việc thiết kế bài giảng của GV, hỗ trợ GV xây dựng bài giảng bằng cách tạo ra các nội dung giáo dục mới và cung cấp cho GV các tài liệu và tư vấn hữu ích giúp GV truyền đạt được kiến thức đến HS một cách khoa học, cụ thể đó là: Bước 1: Kích hoạt Google Chrome; Bước 2: Nhập <https://chat.openai.com> vào ô địa chỉ; Bước 3: Chọn lĩnh vực giao tiếp (nếu cần); Bước 4: Nhập yêu cầu hay câu hỏi vào ô "tin nhắn ChatGPT". Việc nghiên cứu các công trình liên quan đến ChatGPT, vai trò của ChatGPT là cần thiết để phát hiện ra những "khoảng trống" trong nghiên cứu, đồng thời kế thừa cơ sở lý luận và thực tiễn của các công trình nghiên cứu liên quan.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm và thuật ngữ

ChatGPT là một ứng dụng của Chatbot AI, do công ty OpenAI của Mỹ phát triển và ra mắt vào tháng 11/2022. Chatbot AI là một chương trình máy tính sử dụng trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence - AI) và xử lý ngôn ngữ tự nhiên (NLP: Natural Language Processing) để hiểu các câu hỏi của khách hàng và tự động trả lời chúng, mô phỏng

cuộc trò chuyện của con người. Chatbot AI có thể giúp người dùng dễ dàng tìm kiếm thông tin họ cần bằng cách trả lời các yêu cầu và câu hỏi của người dùng một cách tự động dưới hình thức văn bản hoặc âm thanh (Cuofano, 2023). ChatGPT là một ứng dụng phiên bản thông minh cao cấp hơn của Chatbot AI, là ứng dụng hỏi đáp tự động sử dụng kỹ thuật học máy, học tăng cường từ phản hồi con người (Reinforcement Learning from Human Feedback - RLHF), phát triển dựa trên mô hình ngôn ngữ lớn được huấn luyện bởi Open AI, xây dựng dựa trên kiến trúc GPT-3.5 nhằm tạo những cuộc trò chuyện tự động, trả lời những câu hỏi và thực hiện các nhiệm vụ liên quan đến ngôn ngữ tự nhiên trong một khoảng thời gian rất ngắn (Nguyễn Công Minh, 2023). ChatGPT là một chatbot AI sử dụng các thuật toán học sâu để tạo ra văn bản phản hồi cho người dùng (Thái Thị Cẩm Trang, 2023). ChatGPT được xây dựng trên kiến trúc GPT (Generative Pre-trained Transformer) và được cài đặt trên một lượng lớn dữ liệu để có khả năng đưa ra câu trả lời và sinh ra văn bản tự động trả lời câu hỏi, dịch thuật và nhiều ứng dụng khác, viết các bài viết với các chủ đề khác nhau, tóm tắt văn bản, tạo nội dung, tạo mã và sáng tác một câu chuyện, vở kịch,... (Cuofano, 2023) cùng nhận định là ChatGPT sử dụng kỹ thuật học sâu để học các quan hệ giữa các từ trong một tập dữ liệu lớn. Sau khi được huấn luyện, mô hình có khả năng tự động tạo ra các văn bản mới bằng cách sử dụng thông tin đã học được từ tập dữ liệu huấn luyện. ChatGPT có thể được sử dụng để tạo ra các văn bản có ý nghĩa, trả lời các câu hỏi hoặc thực hiện các tác vụ khác liên quan đến ngôn ngữ tự nhiên.

Một số lợi ích của việc ứng dụng ChatGPT trong quá trình học tập: (1) Tăng cường khả năng học tập; (2) Hỗ trợ học tập cá nhân hóa; (3) Cải thiện phản hồi và đánh giá; (4) Tạo điều kiện cho học tập liên tục; (5) Khám phá tri thức mới (Dương Thanh Linh, 2023). Đối với HS, SV, ChatGPT có thể giúp tìm kiếm thông tin, trả lời câu hỏi và hỗ trợ trong việc viết báo cáo và luận văn (Wang, 2023). Kirtania (2023) cũng cho rằng, ChatGPT có tiềm năng cung cấp trải nghiệm học tập cá nhân và hiệu quả bằng cách cung cấp phản hồi và giải thích tùy chỉnh cho HS, cũng như tạo ra các mô phỏng ảo chân thực cho việc học tập thực hành.

Như vậy, ChatGPT được xem như một trong những mô hình ngôn ngữ tiên tiến nhất hiện nay với khả năng tự động học và làm việc với các loại dữ liệu lớn. ChatGPT có thể hỗ trợ GV xây dựng bài giảng bằng cách tạo ra các nội dung giáo dục mới và cung cấp cho GV các tài liệu và tư vấn hữu ích. Một số cách mà ChatGPT có thể giúp GV xây dựng bài giảng: - Tạo nội dung giáo dục: ChatGPT có thể tạo ra nội dung giáo dục mới bằng cách sử dụng các nguồn tài liệu khác nhau. GV có thể cung cấp cho ChatGPT các thông tin về chủ đề của bài giảng và ChatGPT sẽ tạo ra các bài giảng, bài tập và đề thi phù hợp với chủ đề đó. - Cung cấp tài liệu và gợi ý: ChatGPT có thể cung cấp cho GV các tài liệu và gợi ý để giúp GV hoàn thiện bài giảng của mình. Chẳng hạn, ChatGPT có thể cung cấp các tài liệu tham khảo, các ví dụ, các hình ảnh, video và âm thanh liên quan đến chủ đề của bài giảng; - Trả lời các câu hỏi và đưa ra lời khuyên: ChatGPT có thể trả lời các câu hỏi của GV và đưa ra các lời khuyên để giúp GV hoàn thiện bài giảng của mình. GV có thể đưa ra các câu hỏi về cách trình bày, cấu trúc bài giảng, hay các thông tin thêm về chủ đề, và ChatGPT sẽ cung cấp các lời khuyên và gợi ý để giúp GV cải thiện bài giảng của mình; - Tự động hóa quá trình đánh giá và phân tích: ChatGPT có thể tự động hóa quá trình đánh giá và phân tích kết quả của HS, giúp GV tiết kiệm thời gian và nâng cao hiệu quả giảng dạy. GV có thể sử dụng ChatGPT để phân tích dữ liệu và đánh giá kết quả học tập của HS để hoàn thiện bài giảng của mình (Wang, 2023).

2.2. Những nghiên cứu về ứng dụng ChatGPT vào việc thiết kế bài giảng

2.2.1. Những nghiên cứu quốc tế

ChatGPT đã thu hút sự quan tâm rất lớn từ nhiều lĩnh vực khác nhau như luật, y tế, kinh tế và giáo dục. Trong lĩnh vực giáo dục, ChatGPT được xem là một công cụ tiềm năng để cải thiện trải nghiệm học tập và giảng dạy.

Ashley (2023) đã đánh giá và phân tích những lợi ích và thách thức tiềm năng của việc ứng dụng các mô hình ngôn ngữ lớn trong lĩnh vực giáo dục từ quan điểm của HS và GV. Nghiên cứu tóm tắt tình trạng hiện tại của các mô hình ngôn ngữ lớn và mô tả các ứng dụng của chúng trong giáo dục; cung cấp một cái nhìn về cách sử dụng các mô hình này để tạo nội dung giáo dục, cải thiện sự tham gia và tương tác của HS, và cá nhân hóa trải nghiệm học tập. Tuy nhiên, nghiên cứu cũng nhấn mạnh về các thách thức tồn tại khi áp dụng các mô hình ngôn ngữ lớn trong giáo dục, bao gồm yêu cầu GV và HS phát triển kỹ năng và kiến thức về hiệu công nghệ này, cũng như những giới hạn; đồng thời nhấn mạnh về sự cần thiết của một chiến lược rõ ràng trong hệ thống giáo dục và một phương pháp giảng dạy tập trung vào tư duy phân biện và kiểm tra sự thật để sử dụng và tận dụng các mô hình ngôn ngữ lớn một cách hiệu quả trong quá trình học và giảng dạy.

Trong nghiên cứu của mình, Scheelke (2023) được tiến hành tại Trường Đại học Luật Minnesota đã được thực hiện để đánh giá hiệu suất của ChatGPT trong việc tạo ra các câu trả lời cho bốn bài thi thực tế. Các bài thi này sau đó được chấm điểm theo quy trình chấm điểm thông thường áp dụng cho mỗi lớp học. Kết quả cho thấy rằng, trên

95 câu hỏi trắc nghiệm và 12 câu hỏi tự luận, ChatGPT đã đạt được trung bình ở mức độ tương đương với một SV loại C+, đạt được điểm thấp nhưng vẫn đỗ trong tất cả bốn khóa học. Sau khi trình bày chi tiết các kết quả này, tác giả đã thảo luận về ý nghĩa của chúng đối với giáo dục trong lĩnh vực pháp luật và nghề luật sư. Các kết quả này đưa ra những cái nhìn quan trọng về khả năng của ChatGPT trong việc hỗ trợ quá trình học tập và đánh giá trong ngành Luật. Tuy nhiên, tác giả cũng nhấn mạnh rằng, mặc dù ChatGPT có thể cung cấp các câu trả lời, việc hiểu và áp dụng kiến thức từ các câu trả lời này vẫn là một yếu tố quan trọng và đòi hỏi sự tham gia tích cực từ phía SV và GV để đảm bảo một quá trình học tập hiệu quả và đáng tin cậy.

Kirtania (2023) đã sử dụng khảo sát và phỏng vấn SV sư phạm tiếng Anh tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội để đánh giá mức độ quen thuộc và ứng dụng của ChatGPT, cũng như thái độ của GV dạy tiếng Anh như “ngôn ngữ thứ hai” đối với tiềm năng hỗ trợ của ChatGPT trong học tập và giảng dạy. Kết quả cho thấy hầu hết SV tham gia nghiên cứu đã biết về ChatGPT và một số người đã sử dụng nó cho mục đích học tập. Những người tham gia nghiên cứu cho thấy thái độ tích cực đối với khả năng hỗ trợ học tập của ChatGPT và đưa ra các ví dụ về khả năng cung cấp câu trả lời nhanh và chính xác, cũng như tiềm năng cải thiện kỹ năng ngôn ngữ của ChatGPT. Tuy nhiên, các SV cũng bày tỏ lo ngại về độ tin cậy và chính xác của thông tin do ChatGPT cung cấp, cũng như những ảnh hưởng tiêu cực đến kỹ năng tư duy phân biện. Điều này cho thấy rằng mặc dù ChatGPT có tiềm năng hỗ trợ trong học tập và giảng dạy, cần có sự cân nhắc và đánh giá kỹ lưỡng để đảm bảo rằng thông tin được cung cấp là chính xác và tin cậy. Nghiên cứu đưa ra các đề xuất về việc tích hợp ChatGPT và các công cụ AI khác trong giảng dạy tiếng Anh, đồng thời đề xuất nghiên cứu sâu hơn để khám phá hiệu quả của ChatGPT và các vấn đề đạo đức liên quan trong việc sử dụng công cụ này trong lĩnh vực giáo dục (Kirtania, 2023).

Young (2023) đã tập trung vào đánh giá tiềm năng và thách thức của các mô hình LLMs trong lĩnh vực giáo dục hóa học. Cụ thể, nghiên cứu phân tích hiệu suất của hai LLMs tiên tiến nhất là ChatGPT và BingChat, sử dụng một bộ dữ liệu bài kiểm tra gồm 200 câu hỏi trắc nghiệm về hóa học ở cấp trung học. Kết quả nghiên cứu cho thấy cả ChatGPT và BingChat đều gặp hạn chế trong việc trả lời câu hỏi ở cấp độ ứng dụng và ứng dụng cao. Điều này cho thấy chúng gặp khó khăn trong việc giải quyết các câu hỏi phức tạp đòi hỏi khả năng áp dụng kiến thức vào thực tế. Ngoài ra, nghiên cứu cũng so sánh điểm số của các mô hình LLMs với SV Việt Nam và cho thấy hiệu suất của các mô hình vẫn thấp hơn khả năng của SV Việt Nam, cho thấy các mô hình LLMs hiện tại chưa vượt qua được khả năng của con người trong lĩnh vực này. Tuy nhiên, nghiên cứu cũng nhấn mạnh rằng LLMs có tiềm năng lớn trong việc hỗ trợ học tập và giảng dạy hóa học. Để khai thác đầy đủ tiềm năng này, cần phát triển và cải thiện LLMs để cải thiện khả năng giải quyết các câu hỏi phức tạp ở cấp độ ứng dụng cao. Điều này đòi hỏi nhiều công việc nghiên cứu và phát triển tiếp theo để nâng cao hiệu suất và khả năng của các mô hình LLMs trong giáo dục hóa học.

2.2.2. Những nghiên cứu trong nước

Nghiên cứu về ChatGPT cũng nhận được nhiều sự quan tâm tại Việt Nam trong thời gian gần đây. Mặc dù còn nhiều hạn chế nhưng cũng đã có những nghiên cứu về khả năng của ChatGPT trong giáo dục, đặc biệt là trong thiết kế bài giảng cũng như những đánh giá tiềm năng và nguy cơ.

Bộ dữ liệu VNHSGE (Vietnamese High School Graduation Examination) được Quy và cộng sự (2023) giới thiệu là một tập dữ liệu được phát triển đặc biệt để đánh giá các mô hình ngôn ngữ lớn (LLMs) trong ngữ cảnh Việt Nam. Tập dữ liệu này được tạo ra từ Kỳ thi Tốt nghiệp Trung học Quốc gia Việt Nam và các bài kiểm tra tương tự. VNHSGE gồm 300 bài luận văn học và hơn 19.000 câu hỏi trắc nghiệm về nhiều chủ đề, đánh giá hiệu suất của LLMs trong các tình huống đa nhiệm như trả lời câu hỏi, tạo văn bản, đọc hiểu, trả lời câu hỏi hình ảnh và nhiều hơn nữa. VNHSGE cung cấp cả dữ liệu văn bản và hình ảnh để đánh giá khả năng của các mô hình. Nghiên cứu đã đánh giá hiệu suất của ChatGPT và BingChat trên tập dữ liệu VNHSGE và so sánh với hiệu suất của SV Việt Nam. Kết quả cho thấy cả ChatGPT và BingChat hoạt động ở mức độ tương đương với hiệu suất của SV trong một số lĩnh vực như văn học, tiếng Anh, lịch sử, địa lý và giáo dục công dân. Tuy nhiên, cả hai mô hình vẫn cần được phát triển, đặc biệt là trong các lĩnh vực toán học, vật lý, hoá học và sinh học. Tập dữ liệu VNHSGE được thiết kế để cung cấp một chuẩn mực phù hợp để đánh giá khả năng của LLMs với phạm vi rộng và nhiều tác vụ (Nguyễn Công Minh, 2023).

Trường Đại học Thủy Lợi tổ chức tọa đàm khoa học: “Tiếp cận ChatGPT và công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) trong đào tạo tại Trường Đại học Thủy Lợi - Cơ hội và thách thức”, có nhiều vấn đề được đưa ra như: “Khi AI và ChatGPT phát triển vượt bậc thì SV có cần học đại học nữa mà tự học ở nhà với sự hỗ trợ của AI”? GS.TS. Lê Anh Vinh khẳng định “ChatGPT không thể thay thế được mô hình trường đại học”. Trịnh Minh Tự cũng chỉ ra: “Nếu người dùng không có trình độ chuyên môn cao, không có cơ sở dữ liệu ban đầu mà hoàn toàn tin vào ChatGPT sẽ dẫn đến những sai lệch trong quá trình học tập” (Trường Đại học Thủy Lợi, 2023).

Trường Đại học Công nghệ - Đại học Quốc gia Hà Nội đã tổ chức seminar với chủ đề đang được xã hội quan tâm gần đây là “ChatGPT - Công nghệ lỗi và sự ảnh hưởng”. Chia sẻ tại hội thảo, TS. Nguyễn Văn Vinh (Chủ tịch Hội đồng giáo sư ngành công nghệ thông tin, nguyên Phó hiệu trưởng Đại học Công nghệ - Đại học Quốc gia Hà Nội) khẳng định: ChatGPT “...là bước ngoặt trong lĩnh vực AI” nhờ khả năng thông minh đáng kinh ngạc. Sự xuất hiện của Internet tại Việt Nam làm thay đổi xã hội, công nghệ của đất nước, cũng như phương tiện giao thông thay thế cho xe ngựa đã trở thành cơ hội phát triển của xã hội và con người có thêm những cơ hội nghề nghiệp mới. Tuy nhiên, các chuyên gia cũng đưa ra những “khuyến cáo” cho người dùng về những lo ngại trong tính chính xác của thông tin khi sử dụng ứng dụng, vì vậy ChatGPT sẽ có ý nghĩa tích cực khi người dùng sử dụng ứng dụng một cách “thông minh”, có sự kiểm chứng thông tin và tra cứu theo hướng khám phá, trợ giúp về mặt nghiên cứu” (Tuyết Nga, 2023).

Dương Thanh Linh (2023) cũng nhấn mạnh tiềm năng của chatbot dựa trên trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực giáo dục và trình bày kết quả sử dụng ChatGPT để hoàn thành kì thi Tốt nghiệp THPT Quốc gia Việt Nam. Nghiên cứu sử dụng bộ dữ liệu VNHSGE gồm 30 bài tự luận trong đề thi môn Ngữ văn và 1.700 câu hỏi trắc nghiệm được thiết kế cho các môn học khác. Kết quả cho thấy ChatGPT đã có thể vượt qua kì thi với số điểm trung bình là 6-7, cho thấy tiềm năng của công nghệ trong việc thay đổi cách thức triển khai giáo dục. Phân tích hiệu suất của ChatGPT cho thấy nó có kiến thức về nhiều môn học như toán học, tiếng Anh, vật lí, hóa học, sinh học, lịch sử, địa lí, giáo dục công dân và văn học. Điều này cho thấy tiềm năng hiệu quả của ChatGPT trong việc hỗ trợ người học. Tuy nhiên, nghiên cứu cũng nhấn mạnh cần tiếp tục đánh giá hiệu suất của ChatGPT đối với các câu hỏi kiểm tra phức tạp hơn và khả năng hỗ trợ người học trong các ngữ cảnh khác nhau. Với sự phát triển và cải tiến liên tục của công nghệ, việc sử dụng các công cụ AI như ChatGPT trong môi trường giáo dục dần trở nên phổ biến, giúp nâng cao trải nghiệm giáo dục cho cả HS và GV. Cũng cùng chủ đề về toán học như, trong nghiên cứu, Quy và cộng sự (2023) sử dụng bộ dữ liệu VNHSGE về toán học để cung cấp một phân tích tổng quan về khả năng toán học của ChatGPT trong việc trả lời các câu hỏi trắc nghiệm cho kì thi Tốt nghiệp THPT quốc gia Việt Nam ở nhiều chủ đề và mức độ khó khác nhau. Nghiên cứu sử dụng một bộ dữ liệu gồm 250 câu hỏi được phân thành 4 cấp độ khó khác nhau: biết (K), hiểu (C), vận dụng (A) và vận dụng cao (H), và bao gồm 10 chủ đề toán học khác nhau. Kết quả nghiên cứu cho thấy hiệu suất của ChatGPT thay đổi tùy theo mức độ khó và chủ đề của câu hỏi. ChatGPT đạt hiệu suất tốt nhất ở cấp độ (K), tuy nhiên khi mức độ khó tăng lên thì hiệu suất giảm. Nghiên cứu cũng chỉ ra rằng ChatGPT đã có thành công đáng kể trong việc cung cấp câu trả lời cho các câu hỏi liên quan đến các chủ đề như hàm mũ và logarit, cấp số nhân và cấp số cộng.

Qua nghiên cứu tổng quan liên quan đến ứng dụng ChatGPT vào việc thiết kế bài giảng, chúng tôi nhận thấy: (1) Các nghiên cứu chủ yếu tập trung vào vấn đề ChatGPT trong lĩnh vực giáo dục trên toàn cầu và Việt Nam, với khả năng của mô hình ChatGPT cũng như tiềm năng và thách thức trong giáo dục. Các bài viết nhấn mạnh sự cần thiết của các chính sách và quy định rõ ràng về việc sử dụng công nghệ trong giáo dục, cũng như tầm quan trọng của việc hiểu rõ giới hạn của ChatGPT và khuyến khích kĩ năng tư duy phản biện và phân tích độc lập. Bằng cách tận dụng tiềm năng của ChatGPT và các công cụ trí tuệ nhân tạo, chúng ta có thể nâng cao chất lượng giảng dạy cũng như trải nghiệm học tập và xây dựng một môi trường giáo dục tương tác và hiệu quả hơn. Tuy mới chỉ nghiên cứu một cách khái quát về ứng dụng của ChatGPT vào lĩnh vực giáo dục mà chưa tìm hiểu một cách cụ thể về ứng dụng ChatGPT vào việc thiết kế bài giảng, song đây cũng là cơ sở lí luận và thực tiễn để các nghiên cứu sau này kế thừa, đồng thời luận giải chuyên sâu vào vấn đề ứng dụng ChatGPT vào việc thiết kế bài giảng.

2.3. Đánh giá về ứng dụng ChatGPT vào việc thiết kế bài giảng

Tuy mới ra đời gần đây, song ChatGPT đã được ứng dụng rộng rãi đặc biệt trong lĩnh vực GD-ĐT: nghiên cứu, giảng dạy và học tập. Đối tượng đón nhận hào hứng nhất với ứng dụng ChatGPT chính là giới trẻ, do đó lĩnh vực GD-ĐT là nơi mà việc sử dụng ChatGPT phổ biến và rộng rãi nhất. Việc sử dụng ChatGPT trong quá trình giảng dạy và học tập đang dần giúp thay đổi vai trò của người dạy. Tuy nhiên, sự thay đổi này còn phụ thuộc vào thái độ tiếp nhận và quan điểm của giảng viên. Nếu người dạy muốn tận dụng ChatGPT trong hoạt động giảng dạy, nắm bắt công nghệ để thay đổi phương pháp giảng của mình thì cần phải tạo ra sự công bằng trong học thuật bằng những hình thức truyền đạt kiến thức mới để đảm bảo sự công bằng giữa các SV, đồng thời vẫn truyền đạt được kì vọng trong mục tiêu giảng dạy của mình (Emma & Arianna, 2023).

2.3.1. Tác động tích cực

- *Thay đổi phương pháp dạy học:* Trước khi có sự xuất hiện của ChatGPT, phương pháp dạy học truyền thống đã tồn tại ở Việt Nam trong một thời gian rất dài mà ở đó vai trò của người dạy là trung tâm. Tuy nhiên, cùng với sự

phát triển của xã hội, phương pháp dạy học này hiện nay đã trở nên không phù hợp và bộc lộ những hạn chế. Người học ngày nay có nhu cầu tiếp cận với nhiều loại hình thông tin khác nhau và có những cách khác nhau do đó họ không bị phụ thuộc vào một nguồn duy nhất là người dạy. Chính vì có nhiều cách để tiếp cận thông tin như vậy nên đã nảy sinh việc đánh giá chất lượng những thông tin mà họ tiếp nhận được, điều này đòi hỏi người dạy cũng phải luôn luôn tìm kiếm, cập nhật, mở rộng kiến thức của mình đồng thời kết hợp với những tiện ích mà công nghệ mang lại để có thể đáp ứng, bắt kịp với xu hướng, nhu cầu của người học; biến mình từ vai trò người truyền đạt tri thức trở thành người dẫn dắt, định hướng và tổ chức cho người học tiếp nhận, đánh giá, nhận định những tri thức phù hợp với bản thân họ (Ausat et al., 2023)

- *Thay đổi phương pháp học tập, tiếp nhận tri thức:* Với những tính năng vượt trội của mình, ChatGPT hoàn toàn có thể tự động tạo ra những bài viết, những ý tưởng nghiên cứu cơ bản, những bài tính toán, chứng minh cho HS, SV, giúp người học tăng khả năng xử lý, trải nghiệm và phương thức học tập. Nhiều ý kiến còn tranh cãi về việc sử dụng ChatGPT trong trường học, thậm chí phản đối vì ChatGPT làm giảm khả năng sáng tạo của HS, SV và cho rằng nó tác động đến vấn đề liêm chính học thuật. Tuy nhiên, rất nhiều ý kiến khác lại ủng hộ việc sử dụng ChatGPT vì đã giúp tăng cường, khuyến khích tư duy phản biện, trở thành công cụ nâng cao tinh thần tự học của người học: tự đặt câu hỏi, tự tìm hiểu và phát triển tư duy của mình thông qua những thông tin có được từ ChatGPT. AI đóng vai trò là đối thủ để phát triển và đặt ra những vấn đề giúp người học tranh luận, phản biện. Điểm cốt lõi chính là mang lại sự tương tác nhiều hơn trong lớp học (Ashley, 2023).

2.3.2. Tác động tiêu cực

ChatGPT ra đời cũng làm nảy sinh nhiều quan ngại về những tác động tiêu cực có thể mang lại cho ngành Giáo dục, trong đó phải kể đến những tác động như:

- *Thay thế vai trò của người dạy:* Người dạy trước đây đóng vai trò chủ đạo trong việc cung cấp và truyền thụ thông tin, tri thức cho người học. Nhưng với ChatGPT, vai trò đó có khả năng sẽ bị đe dọa nếu phương thức giảng dạy không thay đổi thích nghi với sự thay đổi của công nghệ. Do đó, ChatGPT có thay thế được vai trò của người dạy hay không phụ thuộc vào thái độ tiếp nhận và nhận thức sự thay đổi của người dạy (OpenAI, n.d.).

- *Cản trở tính sáng tạo của người học:* ChatGPT có thể đề xuất và xây dựng những yêu cầu có độ khó cao như các ý tưởng, các sản phẩm của tư duy như kế hoạch, chiến lược, bài luận, bài nghiên cứu. Nếu thái độ học tập và giảng dạy không kịp thay đổi thì điều này sẽ dẫn đến hệ lụy là dần dần triệt tiêu sự sáng tạo của con người (Đương Thanh Linh, 2023).

- *Vấn đề về đạo đức, liêm chính trong học thuật:* Với ChatGPT, thông tin truy xuất một cách nhanh chóng và dễ dàng, điều này làm cho một bộ phận không nhỏ người học lạm dụng, lười suy nghĩ và gây cản trở cho quá trình đánh giá chất lượng người học. Đây là hiện tượng của tâm lý thụ động, lười tư duy và ỷ lại (Wang, 2023).

2.3. Một số đề xuất

Để tận dụng tiềm năng của ChatGPT một cách có trách nhiệm, chúng tôi đưa ra một số đề xuất với GV khi sử dụng để thiết kế bài giảng: (1) Cần biết đánh giá tính xác thực của nguồn thông tin và xác minh thông tin từ nhiều nguồn khác nhau khi tương tác với ChatGPT; (2) Cần phát triển những kĩ năng cần thiết như: khả năng đặt câu hỏi chi tiết và thông minh nhằm thu thập thông tin chính xác, đầy đủ; hiểu rõ ngôn ngữ và ngữ pháp để có tương tác tối ưu. Hiểu cách sử dụng ChatGPT một cách hiệu quả có thể giúp HS hoàn thành nhiệm vụ của họ với hiệu suất tối đa; (3) Không nên quá lạm dụng vào việc sử dụng ChatGPT vào việc thiết kế bài giảng thường xuyên, nên chất lọc những nội dung phù hợp với bài học, không nên dạy học một cách tràn lan; (4) Bằng việc đưa cho ChatGPT những vai trò và nhiệm vụ cụ thể, GV cung cấp cho ChatGPT thêm cấu trúc và bối cảnh, giúp tạo ra những câu trả lời tốt hơn và đáng tin cậy hơn; (5) Trước khi bắt đầu ChatGPT thực hiện nhiệm vụ, hãy làm rõ ràng về những gì GV muốn và không muốn ChatGPT trả lời. Nếu có thể, GV nên đề xuất ví dụ và cấu trúc để hướng dẫn suy nghĩ và kết quả của ChatGPT.

3. Kết luận

Bài báo đã tiến hành phân tích ứng dụng ChatGPT vào việc thiết kế bài giảng và nghiên cứu đồng thời nhấn mạnh những khía cạnh tích cực đã được khám phá và tận dụng một cách hiệu quả. Tuy nhiên, điều quan trọng cần lưu ý là ChatGPT không thể thay thế hoàn toàn vai trò của con người trong quá trình sáng tạo, tìm kiếm tri thức và phát triển những kết quả mới. Học tập và nghiên cứu vẫn là những quá trình sáng tạo liên quan đến trải nghiệm kiến thức và phát triển kĩ năng tư duy độc lập. Vì vậy, GV cần biết cân nhắc và sử dụng ChatGPT như một công cụ hỗ trợ quý báu để tối ưu hóa hiệu suất công việc của họ, đồng thời duy trì tư duy độc lập, tinh thần sáng tạo trong quá trình giảng dạy và nghiên cứu. Ngoài ra, các nhà quản lý giáo dục đóng vai trò quan trọng trong việc xác định mục tiêu, quản lý dữ liệu và bảo vệ quyền riêng tư, đảm bảo an toàn và xác định trách nhiệm của GV và HS trong việc sử dụng ChatGPT.

Tài liệu tham khảo

- Ashley, A. (2023). *How to use ChatGPT as a learning tool*. *Https://Www.Apa.Org*, 54(3). <https://www.apa.org/monitor/2023/06/chatgpt-learning-tool>
- Ausat, A. M. A., Massang, B., Efendi, M., Nofirman, N., & Riady, Y. (2023). Can ChatGPT Replace the Role of the Teacher in the Classroom: A Fundamental Analysis. *Journal on Education*, 5(4), 16100-16106.
- Cuofano, G. (2023). *InstructGPT And Why It Matters For The Success Of ChatGPT*. FourWeekMBA. <https://fourweekmba.com/instructgpt/>
- Dương Thanh Linh (2023). Ứng dụng ChatGPT thúc đẩy dạy và học bậc đại học trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo. *Tạp san Khoa học và Kỹ thuật, Trường Đại học Bình Dương*, 6(2). <https://doi.org/10.56097/binhduonguniversityjournalofscienceandtechnology.v6i2.160>
- Kirtania, D. K. (2023). OpenAI ChatGPT for Library and Information Science (LIS) Professionals. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.4404903>
- Nguyễn Công Minh (2023). *ChatGPT - Sự đột phá về công nghệ ứng dụng trí tuệ nhân tạo*. Tạp chí Ngân hàng. <https://tapchinganhang.gov.vn/chat-gpt-sudot-pha-ve-cong-nghe-ung-dung-tri-tue-nhan-cao.htm>
- Nguyễn Đức Vượng, Phan Trọng Tiến (2023). Ứng dụng ChatGPT trong giảng dạy, nghiên cứu và quản lý ở bậc đại học. *Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Tân Trào*, 9(3), 170-182.
- OpenAI. (n.d.). *Introducing ChatGPT*. <https://openai.com/blog/chatgpt>
- Quy, D. X., Bich, L. N., Duy, V. T., Dung, V. X., Bien, P. B., Tien, N. V., Thanh, N. T. M., & Phuoc, N. H. (2023). VNHSGE: *Vietnamese High School Graduation Examination Dataset for large Language models*. arXiv (Cornell University), 1-74. <https://doi.org/10.48550/arxiv.2305.12199>
- Savvycom, O. (2023). *7 ưu điểm và nhược điểm của “con sói” Chatbot GPT?* <https://savvycom.vn/blog/7-uu-diem-va-nhuoc-diem-cua-con-sot-chatbotgpt/>
- Scheelke, A. (2023). *LibGuides: AI, ChatGPT, and the Library: ChatGPT and Information Literacy*. <https://libguides.slcc.edu/ChatGPT/InformationLiteracy>
- Thái Thị Cẩm Trang (2023). Thái độ và kì vọng của sinh viên sư phạm tiếng Anh đối với ChatGPT: Nghiên cứu tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội. *Tạp chí Giáo dục*, 23(10), 51-56.
- Tuyết Nga (2023). *ChatGPT - Công nghệ lõi và sự ảnh hưởng*. Trường Đại học Công nghệ - Đại học Quốc gia Hà Nội. <https://uet.vnu.edu.vn/chatgpt-cong-nghe-loi-va-suanh-huong/>
- Trường Đại học Thủy Lợi (2023). *ChatGPT xuất hiện, vai trò người thầy lại càng được tôn lên*. <https://www.tlu.edu.vn/tin-tuc-dai-hoc-thuy-loi/chatgpt-xuat-hienvai-tro-nguoi-thay-16637>
- Wang, M. (2023). ChatGPT: A Case Study. *PDGIA Journal of Higher Education*.
- Young, Y. R. (2023). *Georgia Tech Is Trying to Keep a ChatGPT-Powered Teaching Assistant From “Hallucinating”*. <https://www.edsurge.com/news/2023-06-22-georgia-tech-is-trying-to-keep-a-chatgpt-powered-teaching-assistant-from-hallucinating>